REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iulia Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA" iese în fie-care zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șese luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rul de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rul de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. = Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 130. Brașov, Luni-Marți 4 (27) Iunie. 1905.

Sĕ se facă lumină pentru toți.

Ceteam mai alaltăerĭ într'o fóie activistă dela noi, într'un fel de articol la situație, în care se vorbesce de „dile negre", de multe și de tóte, de vremurĭ, în carĭ „se țese istoria Ungariei", despre aceea că „încă tot nu se mai arată stéua de noroc a poporului român", de óre-ce el „asistă numai ca martor tăcut la desfășurarea evenimentelor", neavênd „nicĭ putere, nicĭ capacitate sĕ înrîurĕscă asupra lor" mai ales că noi Românii „nu ne putem înfățișa unitarĭ pe scena politică", și se întrĕbă:

„Ce se va întîmpla cu noi? Reculege-ne-vom?"

la care întrebare aceeașĭ fóie rĕspunde:

„Primejdia se apropie cu pașĭ repedĭ; *vom pierde ca nisce ușuraticĭ și ceea-ce avem*, ca sĕ putem lua apoi lupta dela început pentru recâștigarea acelora!" („Tribuna" din Arad nr. 108.)

O astfel de impresiune am primit noi, și a trebuit s'o primĕscă orĭși care sincer naționalist, când într'una din „dilele negre", ce ni le-a hărăzit sórtea vitregă, am cetit programul deputaților noștri activiștĭ, depus în cunoscutul lor proiect de adresă.

Aceeași presimțire vea despre pericolul, ce se apropie cu pașĭ repedĭ și care ne amenință sĕ pierdem și ceea-ce avem, ne-a cuprins fără de voie și când vĕdurăm ce consecințe trage, în favorul politicei conduse de Kossuth, Apponyi și soțĭ, din proiectul de adresă al clubului naționalist dietal, profesorul de universitate și deputatul dietal Dr. Carol Kmety, cunoscutul colaborator al diarului „Egyetertes" în „epilogul" sĕu, al căruia cuprins l'am comunicat deja cetitorilor noștri în numerii premergĕtorĭ ai fóiei nóstre sub titlul: „Invitare la hora coaliției".

Epilogul lui Kmety nu ne este adresat nouĕ, carĭ am representat totdéuna și representăm neschimbat, în tótă curățenia lor, principiile și programul partidului nostru național român, ci este scris și adresat direct celor Mihali-Hodza și soțĭ, carĭ au subscris acel proiect de adresă, și carĭ constitue, după „Egyetertes", „grupulețul deputaților maghiarĭ așanumit al naționalităților".

Din causa acésta nicĭ nu ne-am simțit datorĭ a rĕspunde la propunerea de alianță ofensivă și defensivă a profesorului de drept public maghiar, ci după ce am vĕdut, că trece atâta timp, fără ca din partea d-nilor Mihali, Hodza și soțĭ sĕ se fi reagat măcar de puțin la acele propunerĭ, am crĕdut de lipsă și chiar în interesul partidului nostru național și a solidarității din sînul lui, de a lua notă despre „epilogul" lui Kmety întitulat „*Viribus unitis*" și de a constata faptul amintit.*)

Căcĭ pentru sincerii aderenți ai programului național român nu póte fi indiferent ceea-ce se scrie într'un diar mare maghiar de către un deputat mai de sémă maghiar asupra deputaților românĭ, carĭ au fost candidați și aleșĭ în opt cercurĭ române sub devisa naționalistă și pe basa pretinsă a programului național român dela 1881.

Când acești deputați asociându-se cu slovocul Hodza și cu sêrbul Pavlovicĭ au format clubul deosebit naționalist de dece, și când imediat după acésta cetirăm în „Egyetertes" nisce articole ale amintitului deputat slovac — care fusese ales și secretar al clubului — articole scrise în spirit contrar programului nostru național și atitudinei naționale de până acum a Slovacilor și a Sêrbilor, și carĭ se pronunțau mai mult în favorul ideii de stat maghiar; când, de altă parte, se vestea că clubul a adoptat limba maghiară ca limbă oficiósă a sa, am dat espresiune pentru prima-óră nedumeririlor și desaprobărei nóstre celei mai viue.

Faptul că secretarul clubului naționalist colaboréză la același diar cu profesorul Kmety, este în casul de față cu deosebire de remarcat, căcĭ face sĕ fie mai bănuitóre tăcerea absolută, ce-o observă membrii clubului naționalist față cu propunerile lui Kmety.

In epilogul sĕu Kmety „constată" [illegible] articolul „*Viribus unitis*", că grupulețul deputaților numiți ai naționalităților nu se pune în opoziție principiară cu programul coaliției partidelor oposiționale, ci din contră doresce și el separația economică și independența, precum și valorarea paritetică a limbei maghiare în „armata maghiară", care face parte integrantă din totalitatea armatei.

Constatarea acésta o face Kmety pe basa proiectului de adresă al deputaților naționaliștĭ și este atât de sigur, că Mihali, Hodza și soțĭ au primit punctele cardinale ale programului coaliționnei, în cât mai are numai o singură dorință, ca principiile lor *sĕ represente tot-odată fidel și cugetarea și sentimentele concetățenilor nemaghiarĭ* și ca simpatiile esprimate de ei pentru postulatele naționale maghiare *sĕ fie împărtășite și de mandanții lor.*

O dorință de altfel fórte justă și la loc, décă vom avé în vedere atitudinea întregei presse a naționalităților, ce nu stă sub înrîurința oportunismului bolnăvicios al erei moderne activiste. Vĕdurăm cum diarele naționale sêrbescĭ și slovace au luat posiție hotărîtă contra proiectului de adresă al clubului naționalist și cum s'au pronunțat mai ales în cestiunea comandei maghiare în contra purtărei acelor „politicianĭ neesperțĭ și necopțĭ", carĭ sub devisa naționalistă jócă pe aliații Maghiarilor.

Décă așa stă lucrul, atuncĭ e mai mult decât îndreptățită întrebarea, că óre partidul național român, că óre cei ce țin sincer la programul și la principiile de luptă națională independentă ale acestui partid, au putut și pot sĕ aprobe și numai un moment purtarea politică a consorțiului Mihali, Hodza și soțĭ?

Organul nostru s'a pronunțat în prința acésta tot așa de hotărît ca și iarele independente sêrbescĭ și slovce. Suntem decĭ în drept a pretinde dela deputații românĭ din clubul naționalist dietal, ca deși nu se simțiți atinșĭ séu nedreptățițĭ prin expunerile din articolul „viribus unitis" al profesorului Kmety și deși țin a observa cea mai profundă tăcere față cu el, sĕ înțelégă cel puțin, că a sosit momentul suprem de a-și lămuri posițiile față cu mandanții lor, carĭ sunt departe partidul național, despre care prend că lĭ-ar fi dat direcțiunea politică și i-ar fi candidat ca deputațĭ, de altă parte Românii, carĭ i-au ales și lau dat încrederea în firma convingere, că ei vor representa în dietă în devĕr programul și interesele partidului național român.

Orĭ cât ar crede ei, că față de dietă și de publicul maghiar s'au clarificat în proiectul de adresă și în vorbirile lor, rĕmâne o datorie capitală, gravă și urgentă a lor, de a se lămuri și față cu publicul român și cu mandanții lor. Și acésta cu atât mai vĕrtos, cu cât apelul profesorului Dr. Kmety, ca întréga națiune politică maghiară, unitară și indivisibilă sĕ-și desfășure puterile ei *viribus unitis* pe câmpul de luptă, se întemeiază pe afirmarea, după care proiectul de adresă al deputaților naționaliștĭ n'a conținut vre-un program și n'a stabilit postulate, carĭ sĕ formeze părete despărțitor insurmontabil între partidele coaliate și naționalități.

Afirmarea acésta, întru cât ea nu va puté fi rĕsturnată cu argumente întemeiate, avênd în vedere, că amintitul proiect de adresă s'a pus cu totul și necondiționat pe basa legilor ungurescĭ dela 1848 și 1867, constitue însușĭ o gravă acusare contra acelora, carĭ prin foile lor și când sunt pe acasă pretind a servi interesele partidului național român.

Partidul național român orĭ esistă orĭ nu. Décă esistă, ătuncĭ între nisuințele și postulatele lui și ale partidelor maghiare coaliate esistă și trebue sĕ esiste părete despărțitor, care pe cât vor dăinui stările de față, va fi neînlăturabil. Ear décă n'ar esista și décă ar fi devenit numai o jucărie în mâna unor începĕtorĭ ambițioșĭ în a face politică cu orĭ-ce preț, atuncĭ, firesce, că tóte pot fi cu putință, chiar și alianța de care vorbesce Kmety.

Dér se vede, că cei ce fac adĭ „politică națională" în dietă se țin încă tare de pulpana partidului național român, căcĭ se tem, că la din contră Kmety și soțĭ îșĭ vor pierde și puțina speranță. ce o mai au, că acești representă fidel cugetarea și sentimentele conaționalilor lor și astfel nu vor mai avé trecere nicĭ înaintea coaliției.

Va sĕ dică tot partidul național e ce e, și deci trebue sĕ admitem cu atât mai mult ceea-ce afirmă, în altă ordine de idei și cu altă tendință, fóia activistă amintită mai sus, când dice:

„Locul fie-cărui Român adevĕrat adĭ e în partidul național, cine e afară de acesta e împotriva intereselor naționale și trădătorul poporului român".

*) A se vedé nr. 127 și 129 ai »Gaz. Trans.« din a. c.

Cestiunea quotei.

Guvernul ungar a adresat erĭ guvernului austriac o notă, în care îi comunică hotărîrile sale în privința regulării quotei. După cum se asigură din Viena, nota guvernului ungar conține declarația, că ministeriul ungar nu se află în situația de a puté propune regularea acestei cestiunĭ în forma observată în ultimii anĭ, adecă pe calea decisiunei Monarchului. Ministeriul declară, că negocierile deputațiunilor însărcinate cu regularea cestiunei, și carĭ negocierĭ ar trebui sĕ precédă o asemenea decisiune, nu pot sĕ se țină, și că prin urmare Corónei îi lipsesc premisele necesare pentru legalitatea decisiunei. Nota se dice, că ar conține declarația, că guvernul ungar își va achita pe deplin contribuțiile pentru cheltuielile comune.

Contribuțiile quotei se fac lunar prin avisurĭ giro ale băncii austro-ungare. Ambele administrații financiare posed la bancă un giroconto, tot așa și ministeriul comun de finanțe. Achitarea contribuțiilor quotei se face prin transcrierea creanței în giro administrațiilor financiare pe contul ministeriului comun de finanțe.

Afară de acésta guvernul ungar achită contribuțiile sale la datoria statului în rate lunare către administrația financiară austriacă tot pe calea girului băncii. In acésta, după asigurările exprese ale guvernului ungar, nu se va face schimbare nicĭ după 1 Iulie.

Starea de până acuma a quotei afacerilor comune va rĕmâné neschimbată, cu tóte că regularea de drept prin autograf mpĕrătesc de astă dată, nu se va face.

In sferele bine informate se svonesce, că reservele cassei ministeriului de finanțe ungar sunt suficiente, pentru a puté acoperi cheltuielile pe timp mai îndelungat. Se crede, că guvernul ungar se va ajunge, cu ceea ce posedă, până la tómnă, ca sĕ pótă satisface atât trebuințele interne, cât și cele comune.

Agravarea crisei ungare.

Faptul că Majestatea Sa monarchul a refusat sĕ primĕscă demisiunea cabinetului Fejervary, e interpretat în tóte cercurile politice ca o *agravare a crisei.*

Se afirmă, că baronul Fejervary vorbind cu Majestatea Sa asupra cestiunei militare, Monarchul cu'n gest de neplăcere a dis, că *nu póte sĕ facă și nu va face alte concesiunĭ* afară de acele pe carĭ le-a promis partidului liberal. Scirea acésta pare a o confirma și o declarație a vicepreședintelui camerei *Rakovszky*, care a primit Sâmbătă după amiadĭ visita baronului *Fejervary.* Rakovszky a declarat unui diarist, că din convorbirea ce a avut'o cu noul ministru președinte, a primit impresia, că *cercurile militare din Viena nicĭ că vréu sĕ audă de concesiunĭ séu îngăduințe în cestiunile armatei.*

„Pesti Hirlap" și *„Pesti Napló"* publică un interview cu un ministru din cabinetul Fejervary, care a dis, că sĕptĕmâna acésta se vor începe *tratările cu coaliționnea.* *„Pester Lloyd"* conjură pe Andrassy sĕ influințeze asupra coaliționnei, pentru-ca sĕ înceteze politica de resistență, mulțumindu-se cu concesiunile posibile. Același diar spune, că Fejervary va propune șefilor coaliționnei sĕ formuleze un program, care sĕ pótă fi primit de Suveran. Guver-

BCU Cluj / Central University Library Cluj

nul va declara, că va respecta întru totul legile și constituția, nu va începe negocieri asupra tratatelor de comerciŭ și nu va fixa partea Ungariei în cheltuelile comune cu Austria.

Ḑiarul militar *„Armeeblatt“* din Viena vorbind despre misiunea baronului Fejervary și despre crisă, face următórele constatări interesante:

»Faptul în sine, că un general a fost numit ministru președinte ungar, a dat ansă la multe observațiuni. Autograful prea înalt, ce a însoțit numirea, vorbesce și mai clar. El este un rĕspuns *definitiv* al Coronei, ce l'a dat la pretensiunile naționale maghiare, cari primejduesc esistența armatei comune. Voința nestrămutată a domnitorului este acésta, care apĕră razimul cel mai însemnat al monarchiei și dinastiei, armata comună, în contra lucrărei distructive a unei părți a politicianilor maghiari moderni, cari nu pot fi considerați ca totalitate a națiunei.

»Din mersul evenimentelor se póte vedé cât de cu greu s'a putut decide bĕtrânul demnitor a da acest rĕspuns hotărîtor. După resultatul surprinḑĕtor al nouĕlor alegeri, regele Ungariei a chemat la sine pe representanții nouei majorități parlamentare și după consfătuiri în merit, a cerut de la ei sĕ abandoneze pretensiunile naționale referitóre la armată ca nerealisabile; în schimb însĕ *li-a pus în vedere împlinirea tuturor celorlalte pretensiuni.* Ca un părinte bun, care vré binele fiilor sĕi, a grăit bĕtrânul domnitor cătră aceia, cari ar trebui sĕ fie tălmacii între Coróná și națiune. Cuvintele lui însĕ n'au fost tălmăcite cum ar fi fost datori s'o facă și deci cuvintele regesci n'au întîmpinat la națiune sentimentul corespunḑĕtor.

»Crisa ungară dăinuesce acum de ani de ḑile și sgudue monarchia în temeliile ei. Un imperiu mare chemat a avé o însemnată misiune în cas de unitate a popórelor, arată de câți-va ani simptomele unui bolnav grav și în sfîrșit germenii bólei atacă cel mai însemnat organ al totalității, unitatea armatei. Zadarnice au fost numerósele declarațiuni ale domnitorului zadarnice cuvintele lapidare ale ordinului din Chlopy, cari presentau armata ca pe un *noli me tangere.* Șovinismul național se amestecă într'una în drepturile reservate singur domnitorului. Partea mai însemnată a parlamentului maghiar nu ține sĕmă, că în apĕrarea drepturilor sale, domnitorul stă pe basă constituționala și are datoria sfântă atât față de dinastie, cât și față de monarchia unitară, a apĕra acele drepturi...«

Brașov, 13 (26) Iunie.

Negocierile franco-germane. Agenția telegrafică »Havas« din Paris comunică cumcă resultă dintr'un avis venit de la Berlin, că convorbirea între prințul de *Bülow* și ambasadorul Franței la Berlin, *Bihourd*, a fost fórte lungă și nici decum rece. Nimic nu lasă a se presupune, că conversațiunea diplomatică ce a avut loc, nu se va urmări în mod normal. Este posibil, ca Germania sĕ fi avut o ușóră decepțiune constatând, că Franța nu acceptă imediat și fără reserve conferența internațională, dér Franța nu a manifestat vr'o intransigență, astfel ca negocierile sĕ nu sĕ pótă face. Franța în special a manestat destul de adeseori intențiunea, de a avea, de a respecta suveranitatea Sultanului pentru-ca nici o umbră de îndoial sĕ nu fie din acest punct de vedere. Negocrile se vor urmări deci cu mare dorință, din partea Franței, de a se ajunge la o ințelegere pe care cercurile diplomatice continuă a o considera ca probabilă.

Rĕsboiul ruso-japones. Scirile despre pace încep sĕ devină tot mai sporaice. După o depeșă ce o primesce »Lokalanzeiger«, Țarul ar fi refusat sĕ cĕră direct Japoniei un armistițiu, cum l'a sfătuit Roosevelt. După alte scири însĕ Țarul e gata a cere armistițiu prin președinele Statelor-Unite. Intr'aceea se anunță, ca fapt positiv, că la Varșovia, Moscva, Odessa și Chiew se mobilisĕză *100.000 de ómeni.* Marele duce Sergiu Mihailovics'a dus în Polonia ruséscă spre a inspectar artileria, care e gata de plecare în Mariurfa. Se ḑice, că Rușii au la Charbin 5000 de ómeni cu peste 300 tunuri. Ḑnic plécă câte un tren din Petersburg la Carbin și Wladivostok și ḑilnic se reînorc la Charbin și Wladivostok trenuri din Petersburg. Despre operațiunile miliare în Manciuria, n'au sosit în aceste ouĕ ḑile din urmă scири mai de sĕmă.

Un înalt funcționar al ministerului de esterne rusesc, *Neratov*, a declarat că *armistițiu nu se va încheia* și armatele vor continua operațiunile lor, ca și când nimic nu s'ar fi întêmplat. Décă Rușii vor dobândi un avantagiu, atunci pretensiunile Japoniei vor fi mai mici, ér décă vor fi din nou bătuți, va fi cu o înfrângere mai mult, care însĕ nu va schimba atitudinea Rusiei. Rĕsboiul se va continua cu înverșunare până la victoria absolută a Rusiei.

Din „Reichsrath“-ul austriac.

In ședința de la 23 Iunie a Reichsratului austriac s'a terminat prima cetire a provisoriului budgetar. Discursurile ce s'au pronunțat cu acestă ocasiune, s'au ocupat din adins cu raporturile din Ungaria. La sfîrșitul ședinței deputatul *Schönerer* a presentat o moțiune de urgență, cerênd separația de Ungaria. Ministrul președinte *Gautsch* a declarat, că guvernul nu va lua parte la discuția moțiunei, și partidele cele mari încă s'au abținut. La vot nu erau de față, decât 89 deputați, așa că Reichsrath-ul n'a putut a se pronunța.

Din causa lipsei de spațiu, nu putem sĕ facem decât un estras din câteva discursuri.

Schönerer ḑice: »Ceea ce se întîmplă în Ungaria, nu este decât o consecință a politicei nenorocite habsburgice. Impĕratul a trebuit sĕ ajungă a vedé aducerea în Ungaria a osemintelor revoluționarului Rakoczy și trebue sĕ vadă și audă, că strigătele »Eljen Kossuth« întrec pe departe strigătele »Eljen a kiraly«. In privința hotărîrei unanime, aduse în dieta ungară contra drептului și legii, după enunțarea amânărei, asupra moțiunei *Banffy*, partidul liberal, cu care dealtmintrea oratorul nu simpatiséză de loc, póte sĕ aibă dreptate, că este o hotărîre ilegală și fără valóre. Trebue însĕ sĕ li-se spună acelora, cari au votat hotărîrea, pe față, că prin acésta nici odată nu pot rĕsturna dispositiile stabilite prin lege. Există legi, în cari se spune expres, că Ungaria are sĕ plătéscă o quotă lunară. Apoi în legea ungurésca se mai ḑice, că trebue sĕ se plătéscă anual suma de 29.000.000 fiorini pentru datoria statului. Asemenea legi, cu valabilitate atât aici, cât și dincolo, nu se pot declara nevalabile printr'o decisiune a dietei...

Óre Majestatea Sa, împĕratul Austriei, crede că e compatibil cu demnitatea sa, sĕ tolereze așa ceva? Crede óre de cuviință sĕ privéscă liniștit și mai departe, cum se vatĕmă mereu jumĕtatea de dincóce a Monarchiei și cu acésta întréga Monarchie?

Deputatul *Bianchini* începe a vorbi în limba croată, apoi continuă nemțesce și susține dreptul Croaților de a avé *liturghie paleoslavă.* Invinuesce diplomația austriacă, că intrigéză la Vatican împotriva drepturilor Croaților. Representantul monarchiei la Vatican este Maghiarul *Széchen.* Numai o grupare deosebită a țĕrilor croate împreună cu Dalmația póte scăpa monarchia de crisă. Coróna însĕ mereu cedéză Maghiarilor. Ultimul autograf adresat lui Fejervary este preludiul pentru o capitulație generală chiar și în chestiile militare și tot-odată este clopotul de mórte pentru tóte *naționalitățile nemaghiare ale Ungariei.*

Iro: De ce nu se ridică naționalitățile Ungariei?

Bianchini: Nu cunósceți raporturile din Ungaria. Acolo este Asia!

Iro: Pe damele germane din Transilvania le-au isgonit din Burg.

Shönerer își motivéză propunerea. Tocmai se anunță, că Fejérváry a insciințat pe ministrul președinte Gautsch, că guvernul ungar e în imposibilitate de a întra în negocieri cu guvernul austriac în privința convențiilor comerciale. La propunerea votată cu unanimitate a lui Banffy, trebue sĕ rĕspundem de urgență, că nu mai putem avé nimic comun cu un datornic, care nu-și îndeplinesce obligațiunile. Scopul moțiunei lui este sĕ se denunțe pe față comunitatea cu Ungaria.

Ministrul președinte *Gautsch* declară că guvernul nu întră în meritul cestiunei. Dep. *Resel* susține propunerea și reproșéză partidelor mari, că nu se alătură... La curte — ḑice Resel — n'au renunțat încă la speranța, că în cele din urmă totuși se va ajunge la o ințelegere cu Ungaria în cestiunea armatei comune. Autograful cătră Fejervary e dovadă, că totul se sacrifică pentru menținerea comunității armatei.

Iro. In astă séră ne vor înjura érăși în clubul independist ḑicênd »canalie negru galbenă«. Noi vom rĕmâné însĕ liniștiți chiar și când regimentele nemțesci vor merge acolo, sĕ facă ordine.

Pentru moțiune votéză pangermanii, social-democrații, partidul poporal german și dintre progresiști, deputatul Pfaffinger. Contra: Polonesii, proprietatea mare, sudslavii, partidul progresist, social creștinii și câți-va Cehi.

Vicepreședintele Kaiser constată, că Reichsrathul nu póte aduce decisiune, fiind-că nu sunt presenți de cât 89 deputați.

Reformele în Polonia ruséscă.

Étă hotărîrile consiliului de miniștri în privința esecutărei punctului 7 din ucasul imperial de la 12 Decemvrie 1904, referitor la Polonia ruséscă. Aceste hotărîri au fost confirmate de Țarul:

Se ordonéză, ca în tóte institutele de învĕțamênt din circumscripția Varșoviei *instrucția religiunei pentru elevii rom. catolici sĕ se facă în limba maternă.* Cu instrucția sĕ fie însărcinați preoții acestei confesiuni și numai décă nu sunt atari preoți, sĕ se însărcineze mireni, dér numai mireni de aceeași confesiune. Pentru instrucția religiunei și pentru instrucția în limba polonesă sĕ se fixeze óre suficiente.

Instrucția în *școlele primare poloneze* și pentru aspiranții școlelor secundare, sĕ se facă în *limba polonesă.*

Ministrul instrucțiunei publice *sĕ cassezе imediat ordinele prin cari se restringe dreptul elevilor poloni de a conversa polonesce* în afară de cursurile școlare și cari obligă școlile particulare de a preda majoritatea obiectelor în limba ruséscă.

In administrațiile comunale și în adunările eparchiale și școlare romano-catolice, comptabilitatea și tóte actele supuse revisuirei oficiale, trebue scrise *rusesce.* Corespondența cu organele de revisuire se face tot în limba ruséscă. Alăturarea cu limba ruséscă se póte permite populațiunei și *întrebuințarea limbei materne.* Tot în limba maternă sĕ se facă contactul woit-ilor cu organele subalterne. Persónele, cari cer còpii după decisiunile comisarilor și ale autorităților guvernamentului, *sunt în drept*, alăturea cu textul rusesc, *sĕ reclame și traducerea în limba usitată în acel loc.* Textul rusesc însĕ va fi considerat ca cel original.

In deregătoriile, cari au de a resolve afaceri de ale țĕranilor, *sĕ se numésca persóne cari sciu limba ruséscă* și *poloneză.*

Guvernul general din Varșovia este însărcinat sĕ raporteze în privința institutiei zemstvourilor, ér ministrul de interne sĕ presente în privința acésta un proiect consiliului imperial.

Ministrul agriculturei se însărcinéză a presenta un proiect pentru modificarea regulelor în privința vêndării domeniilor corónei din Polonia, așa că *dreptul cumpărării sĕ fie estins și asupra persónelor de origine polonesă, fără deosebire de confesiune.*

SCIRILE DILEI.

— 13 (26) Iunie.

Resultatul final al esamenului de maturitate la gimnasiul nostru, care s'a terminat Sâmbătă séra, este următorul: Din 30 candidați admiși la esamenul verbal unul nu s'a presentat, ér din cei 29 candidați, cari s'au supus esamenului, 4 candidați au obținut nota generală »fórte

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Sarra.

De **Grazia Deledda.**

— Fine. —

S'au strîns chingile cailor și totul era gata. Tatăl încălecă pe épa sa cea sură luând pe Sarra dinainte. Și plecară trecênd prin vale și prin hățiș și pe ș es, acoperiți de farmecul unei dimineți senine de April.

In tot timpul nimeni nu vorbi un cuvênt cu Sarra, nici chiar viitórele ei cumnate. Dér ei nu-i păsa mult de acésta. Rîdea și șuguia cu țĕranii ceilalți, cari mergeau pe jos la serbare, și se simția nespus de fericită.

Pe firele sĕmĕnăturilor strălucia roua, în pădurice cântau pasĕrile, și feciorii cei mai frumoși din Battuda toți erau cu ochii la Sarra. Ea rĕspundea la privirile feciorilor și ochii ei albaștri și galeși străluceau: Astăḑi o sĕ jucăm și o sĕ ne înveselim, ḑiceau privirile lor și ale ei.

Și veselă a fost Sarra tótă ḑiua. Veselia ei nu cunoscea margini. Stetea de vorbă cu prietenele ei, se sbenguia ca o copilă rĕsfățată și se hârjonia cu feciorii.

Tatăl și frații s'au pus pe beutură, trăgeau la țintă, jucau cărți și ḑiua întréga nu s'au sinchisit de ea.

Ea făcea ce-i venia la socotélă, și nu se gândia nici la Mattia, nici la asupririle ce le-a suferit. A cumpĕrat inele cu pietri galbene și verḑi și căpĕtă și câteva cadouri galante, pe cari le ascunse în corsetul sĕu.

Ér când s'a obosit de joc și bisericuța își așternu umbra prelungită peste iarba bătucită, a sosit timpul plecării. Sórele apuse pe ceriŭ se ivi roșéța amurgului de sĕră. Peste ș es se lăsă o tăcere și linșite. Visul s'a risipit.

*

Țĕranii plecară mai toți înaintea lor. Bărbații erau mai toți șumeni, femeile dăbălăzate. Familia Fioreddu a rĕmas printre cele din urmă și tatăl era cel mai încăpăținat în zăbovire. Se șumenise și el cum se cade, dér se făcea și mai mult, din cât era. Se împletecia și flecăria alandala, învîrtindu-și anevoie limba în gură, ér când a încălecat pe sura, se bălăbănea strașnic în drépta și în stânga. Épa mergea așa de încet, încât rĕmase cea mai din urmă dintre tóte; până și negustorii cu căruțele încă îi luară pe dinainte. Când ajunseră la marginea pădurii, moș Fioreddu și fiică-sa erau singuri singurei. Intunecase binișor și pe Sarra o cuprinse o frică, vĕḑêndu-se singură cu tatăl sĕu beat. Incercase de câteva ori a îndemna sura cu o smicea, dér épa dedea numai din códă și își ținea pasul de mai nainte: păscuse tótă ḑiua și nu-i era dor de iesle.

Moș Fioreddu ațipi. Inoptase cum se cade, și glasurile de ómeni și scărțeitul rótelor se perdeau din ce în ce în mai mult în depărtare.

»Sfinte Constantine, ajută-ne!« mormăi Sarra copleșită de gróză, »aici o sĕ ne apuce diminița«.

De odată tresări: Prin ultima fâșie de lumina, ce mai străbătea pădurea, înainte de a-se ascunde cu totul, i-se părŭ că a zărit în dosul unui copaciŭ pe Mattia — ori era chiar necuratul? Apoi scóse un țipet și se prinse desperată de tatăl sĕu, căci Mattia sări într'adevăr din după copaciŭ și puse mâna pe frâul iepei.

Mattia era înarmat cu pușcă, pistol și cuțit, întocmai ca un brigant. In spatele lui alți doi ómeni, în cari Sarra recunoscŭ pe doi servitori ai lui Mattia.

Fata pricepŭ numai decât, că Mattia vré sĕ o răpéscă și strigă cât putu după ajutor. Moș Fioreddu se făcea, că se trezesce.

»Ce este?« întrebă el furios. »Ce vrei Mattia?«

»Dă-te jos«, rĕspunse acesta. »Lasă-mi fata și épa, și du-te pe jos acasă. Am sĕ ti-le aduc îndărĕt nevătămate«.

Moș Fioreddu începŭ sĕ rîdă: »He, șuguesci? Vrei sĕ mergi acum la serbare, când noi ne înturnăm?“

„Se vede, că veniți de la serbare“ ḑise Mattia. »Dați-vĕ jos de bunăvoie, de nu, vĕ cobor eu cu sila«.

»Nu, nu«, strigă Sarra. „Nu mĕ lăsa tată! Am sĕ fac tot ce-mi ceri, dér nu mĕ părăsi acuma!«

In zadar. Țipetele ei se pierdeau

bine«, 9 nota generală »bine«, 9 nota generală suficient, ér 7 candidaţĭ au fost avisaţĭ la repiţirea esamenului din câte un studiu la tómnă. Cu nota generală »fórte bine« au eşit candidaţii: Lionel *Blaga*, Iosif *Caragea* (pur eminent), Dimitrie *Coltofean* (pur eminent) şi Petru *Fleşeriu*; cu nota bine: Corneliu *Albu*, Traian *Craşovanu*, Octavian *Crâşmariu*, Petru *Debu*, Iosif *Mircea*, Ioan *Negrea*, Virgil *Nistor*, Nicolae *Popea*, şi Alexandru *Vasu*; cu nota »suficient«: Ioan *Broşu*, Vichentie *Ciorogariu*, Ioan *Ludu*, Corneliu *Măeruşan*, Romulus *Maxim*, Ioan *Modroiu*, Dumitru *Orghidan*, Dumitru *Soiu*, Ioan *Stefănescu*.

Esamenul de maturitate la şcóla sup. comercială rom. din Braşov s'a început astădĭ. Din 21 candidaţĭ, carĭ s'au supus esamenului în scris de maturitate, au fost admişĭ 19 candidaţĭ, ér 2 au fost respinşĭ pe un an. Esamenul se va termina poimâne, Mercurĭ.

Boicotarea noilor miniştri continuă. Dilele trecute ministrul de agricultură *György* voia sĕ se urce la gara din Pojun în cupeul în care se afla contele Albert Apponyi, care îi era intim amic. Apponyi însĕ l'a împedecat a-se urca în cupeul sĕu.

Scuiparea miniştrilor maghiarĭ. Una dintre cele mai penibile scene din memorabila şedinţă de Mercurĭ a dietei, a fost scuiparea miniştrilor de cătră deputatul *Pozsgay*. In învălmăşala din sala de şedinţe scenele se schimbau cu atâta iuţélă, încât nu puteau fi urmărite cu atenţiune. Un diar oposiţional descrie în chipul următor scena scuipărei membrilor cabinetului Fejervary: »Miniştrii părăsiră cu paşĭ repedĭ sala, între strigăte de: »Afară canalii!« »Trădătorĭ de patrie!« »Porcilor!« Deputatul Pozsgay reuşi sĕ se apropie de miniştrii şi sĕ-i înjure. De-odată înjurăturile sale încetară, dér se putea vedé, că faţa lui se afla într'o continuă mişcare. Era o scenă care inspira greaţă, sĕ vedĭ cum deputatul Posgay scuipa pe miniştri. Scena acésta au vĕdut'o cei din prejur, şi a povestit'o chiar deputatul Pozsgay. Acesta a scuipat în obraz pe ministrul de honvedĭ, generalul Bihar, pe ministrul de justiţie drept în ochĭ, ér pe ceilalţĭ i-a mânjit numai pe haine. »N'am putut sĕ ajung pe toţĭ cu scuipatul acolo, unde am voit, dicea deputatul Pozsgay, aveam prea puţin scuipat la disposiţie.« Câţĭ-va din miniştrii n'au observat acéstă scenă, de órece nicĭ nu şi-o puteau imagina.

Sensaţie artistică. Sub titlul acesta diarul »N. H.« scrie, că sublocotenentul Victor *Madincea*, fost mai 'nainte la regimentul 51 de infanterie din Cluşiŭ şi pe urmă transferat la reg. Nr. 67 din Eperjes, a fost angajat la opera din Viena. D-l Madincea, care este Român din Bănat, are un bariton de o frumseţă rară, care a fost admirat de multe orĭ la producţiunile date de oficerĭ. Dilele acestea generalul Mikulitz-Radetzki, însuşi compositor, l'a audit cântând şi plăcêndu-i mult vocea, l'a luat cu sine la Viena şi l'a recomandat directorului operei, Gustav Mahler. Acesta a convocat o comisiune, înaintea căreia Madincea a cântat de probă, şi comisiunea a rĕmas fórte mulţămită de resultat. In urma acestei probe Madincea a fost angajat pe diua de 1 Septemvrie 1906 la opera din Viena cu o léfă de 6000 coróne pe an, plus 6000 coróne léfă suplementară şi câte 85 coróne onorar de câte-orĭ va debuta.

O broşură. D-l Aurel *Ciato* anunţă, că va scóte în curênd de sub tipar o broşură sub titlul »Note şi reflexiunĭ la situaţia politică a Românilor din regatul ungar.« Broşura va apare în tipografia I. Marschall din Sibiiu. Doritorii de a avé acéstă broşură — dice autorul — pot sĕ şi-o procure trimiţênd suma de 1 cor plus 10 banĭ porto-postal pe adresa dênsului la Ocna-Sibiiului (Vizakna-fürdő.)

Mulţămită. La toţĭ aceia, carĭ din incidentul morţii scumpei şi neuitatei nóstre fiice, respective soţie Elena Mica, prin esprimarea condolenţelor, séu presenţa lor au luat parte la durerea nóstră nemărginită, pe acésta cale le aducem cea mai profundă mulţămită. Vasiliu *Mica*, Dr. Mihai *Pap de Băseecĭ*.

Tumult nocturn. Primim următórea informaţiune: Sâmbătă spre Duminecă nóptea locuitorii din strada Prundului şi strada Petrósă au fost alarmaţĭ de un viu scandal, provocat de o bombardare »misteriósă« cu pietri şi bucăţĭ de ţigle a casei aflătóre în colţul susnumitelor strade, o apariţie de altfel, care s'ar fi repetat, precum aflu, şi în nopţile premergĕtóre. Pe la órele 8 séra începuse sĕ cadă pe neaşteptate o plóie de petri în curtea numitei case, îndreptându-se loviturile îndeosebĭ asupra portiţei casei. In urma sgomotului neobicĭnuit, au fost alarmaţĭ toţĭ vecinii şi potenţându-se scandalul, s'a strîns în scurt timp o mulţime de ómenĭ în jurul casei, urmărind cu o viuă agitaţiune desfăşurarea evenimentelor. Neputându-se constata direcţiunea, de unde vin pietrile, în urma întunecimei, mulţĭ dintre cei de faţă, ómenii mai simpli şi mai credulĭ, erau de părere că apariţiunea misteriósă este causată de nisce »spirite necurate.« Alţii, observând agitaţiunea mulţimei ce crescea din minută în minută, făceau haz pe contul acestora. Continuând bombardarea, au apărut la faţa locului numĕroşĭ poliţiştĭ şi pompierĭ, carĭ începură cu ajutorul scărilor sĕ se urce pe casele vecine, pentru a prinde pe rĕufăcĕtorĭ. Inzadar fură însĕ tóte încercările organelor de siguranţă, căcĭ nu putură da de urma acestora. Atuncĭ poliţiştii au dat un asalt asupra casei, întrând prin portiţă în curte şi trăgênd mai multe puşcăturĭ în întuneric. S'au urcat apoi în podul casei, dér nicĭ aicĭ nu dădură de rĕufăcĕtorĭ. Intr'aceea agitaţiunea celor din afară crescù tot mai mult, căcĭ loviturile causate de aruncarea petrilor continuau, ér unuia din cei ce priveau îĭ sparsese o petra capul. Deabia pe la órele 1 nóptea scandalul misterios a încetat — de-odată cu arestarea unei servitóre şi a unui ucenic de lăcătuş, carĭ locuiau în parterul casei. Din informaţiunile unor martorĭ demnĭ de credĕmênt resultă, că aceste douĕ persóne ar fi pus la cale acest tumult. Poliţia continuă cu cercetările şi se speră, că va face în curênd lumină în acéstă afacere misteriósă.— *Un trecĕtor.*

Nouă cancelarie advocaţială. D-l Dr. Iuliu *Pordea* face cunoscut, că şi-a deschis cancelarie advocaţială în Cluşiŭ (Strada Deak-Ferencz Nr. 18).

Salvarea unei casse de banĭ a Ruşilor. Telegramă din Petersburg: Se află acum, că amiralul *Rosdestvensky* a isbutit, înainte de cunoscuta bătălie din strîmtórea Tsuşima, sĕ pună în siguranţă cassa de banĭ a flotei sale. Un vas rusesc a transportat în ...şul chinezesc Cifu acéstă cassă cu ba... în diua de 28 Maiŭ. In acéstă cassă de...nĭ se aflau mai multe milióne de ru...

Cor bisericesc. Marţĭ în 27 Iunie se va... în biserica cea mare ev. lut. din ce...a Braşovului un concert bisericesc (c...şi orgă) sub conducerea d-lui R. *Las-se...* director de musică. Inceputul la 8 sé... Preţurile: Loc I cor. 1·50, II 1 cor. Lorĭ nenumerotate 60 b., Galerie 30 b., Bi... la librăria Hiemesch şi séra la gimna...l săsesc. Se vor cânta composiţii din s. VII, XVIII, XIX.

...rburărĭ sângeróse în Lodz.

In oraşul *Lodz* (Polonia ruséscă) au fos... dilele trecute turburărĭ fórte sângeró... Incă în Februarie a. c. s'a întîmplat în ...odz o turburare seriósă, şi de atuncĭ sp...tele nu s'au mai liniştit. Din inciden-tu... sĕrbătorilor Rosaliilor, turburările s'au re...ţit, înse de astă-dată în stil mare. A... a dat o demonstraţie socialistă, pe ca... poliţia şi miliţia vrênd s'o reprime, s'a produs scene sângeróse pe strade. So...aliştii şi poporul iritat au vrut sĕ-şĭ rĕs...une şi luptele sângeróse s'au reînce-pu... ajungêndu-şĭ culmea în dilele de Mier-cu... Joi şi Vinerĭ din sĕptĕmâna trecută. Ét... scirile mai nóue despre acéstă turbu...re:

„Lokalanzeiger“ află din Lodz, că în de...ursul nopţii de Vinerĭ s'au construit pe str...de baricade. Mulţimea ascunsă după ba...icade a tras cu revolverele şi puscile as...pra miliţiei. In centrul oraşului trupele au dat de mai multe orĭ asalt baricadelor. D... pe ferestri se arunca asupra soldaţilor ap... şi uleu în clocote, pietri şi cărămidĭ, ér de pe acoperişurile caselor se trăgea în soldaţĭ. In asalturile trupelor cu baio-n...ta, mulţĭ lucrătorĭ au fost străpunşĭ pe ba...icade.

După *„Vorwärtz“* din Berlin originea revoltei a fost, că poliţia a ascuns cada-v...ul unuia dintre cei ucişĭ Duminecă, spre a împiedeca demonstraţiunile, ce aveau sĕ se facă cu ocasiunea funerariilor, şi l'au înmormêntat în secret, nóptea. Atuncĭ ... de muncitorĭ cu drapele roşii parcurseră oraşul. Cazacii au tras foc şi s'a produs o gróznică baie de sânge, la care lucrătorii rĕspunseră prin declararea gre-vei generale.

Din *Lodz* se anunţă mai departe, că lucrătorii construiseră 30 de baricade în centrul oraşului. Trupele au tras focurĭ nu numai asupra turburătorilor de pe strade, ci şi contra celor carĭ se aflau la ferestrii şi pe coperişurĭ şi carĭ trăgeau asupra trupelor. *Numĕrul morţilor se ridică la o mie.* Mulţĭ au murit în mijlocul stradei unde au fost rĕniţĭ şi lăsaţĭ fără nicĭ o îngrijire medicală timp de douĕ óre. Scenele de teróre de prin case şi de prin curţĭ, sunt de nedescris. Morţii au fost ridicaţĭ în grămedĭ şi duşĭ la cimitir. Masele de lucrătorĭ în carĭ se aflau şi mulţĭ evrei instigatorĭ, s'au apĕrat cu focurĭ de revolver, cu loviturĭ de pietrii şi de cărămidĭ şi cu armele luate de la soldaţii omorîţĭ. Tóte prăvăliile, otelurile, cafenelele şi restaurantele sunt închise. Tóte firele de telegraf şi de telefon au fost rupte.

După o ultimă depeşă *numĕrul morţilor şi rănitilor se urcă la douĕ mii.*

„Frankfurter Zeitung“ primesce din Lodz o telegramă în care se spune, că revoluţia isbucnită acolo a fost pregătită de mult timp. Mulţimea de greviştĭ era armată fórte bine cu revolvere şi avea muniţiunĭ îndestulitóre. Baricadele au fost construite după un plan stabilit mai nainte. Luptele pe baricade au fost spăimêntătóre.

Numĕrul muncitorilor înarmaţĭ era de 60,000, ér miliţie 4 regimente de infanterie, un regiment de cazacĭ şi un regiment de dragonĭ. Trupele aceste erau comandate de generalul *Extent*.

*

La scirea evenimentelor sângeróse din *Lodz* s'au produs turburărĭ şi în alte oraşe ale Poloniei rusescĭ. S'au pus în mişcare din nou şi revoluţionarii din Petersburg, sĕvîrşind un atentat în contra secretarului casei imperiale *Smielski*. Atentatul n'a reuşit.

Şi tocmai acum, când în oraşele Poloniei rusescĭ turburările sunt atât de ameninţătóre, s'a publicat în Petersburg un ucaz al Ţarului privitor la reforme naţionale polone. Decretul Ţarului, deşi nu corĕspunde în tóte aşteptărilor Polonesilor, totuşĭ însémnă un progres remarcabil, căcĭ prin el se recunósce îndreptăţirea limbei polone în scóle şi în alţĭ ramĭ ai vieţii publice.

ULTIME SCIRI.

Berlin, 25 Iunie. Se anunţă din *Lodz*, că scenele sângeróse au durat şi astă-nópte. Pe strade întregĭ casele au fost complet devastate. Numĕrul victimelor, morţĭ şi răniţĭ, trece de 2200. Luptele în jurul baricadelor au fost de o grozăvie de nedescris. Morţii şi răniţii la un loc formau grămedĭ pe baricade şi în jurul lor, şi erau călcaţĭ în picióre de luptătorĭ.

Londra, 25 Iunie. După scirĭ din New-York marea bătălie în Manciuria a început deja. Japonesii au ocupat posiţiunĭ însemnate evacuate de Ruşĭ.

Viena, 25 Iunie. Din Constantinopol se telegrafiéză, că pe *muntele Athos* s'a petrecut o sângerósă încăerare între *călugării ruşĭ şi grecĭ.* 50 călugărĭ grecĭ au atacat pe Ruşĭ. Au fost *trei morţĭ şi dece răniţĭ.*

Washington, 25 Iunie. Se declară ca ceva inverosimil posibilitatea de a-se încheia un armistiţiu ruso-japones, înainte de a-se întîlni plenipotenţiarii celor douĕ puterĭ, — ceea-ce nu se va întîmpla decât pe la jumĕtatea lunei August.

Atena, 25 Iunie. Noul ministeriu *Ralli* se va forma adĭ.

Petersburg, 25 Iunie. Diarul „Slowo“ publică un interview cu Alexieff. Acesta a spus, că Rusia nu va consimţi nicĭ odată sĕ cedeze teritorii şi sĕ plătéscă indemnisaţie de rĕsboiŭ.

Paris, 25 Iunie. Ministrul rĕsboiului *Berteaux*, pronunţând astădĭ la Versailles un discurs cu ocasiunea serbărilor date în onórea aniversărei morţii generalului Hoche, a dis între altele: Nu voesc sĕ fac vre-o alusiune la evenimentele de astădĭ, dér totuşĭ nu este óre criminal de a rĕspândi temerea şi de a inspira neîncrederea? Şi acésta, când din potrivă, graţie sforţărilor făcute de 35 anĭ, materialul nostru militar este de prima ordine, aprovizionarea nóstră complectă, ér ofiţerii noştri pot fi comparaţĭ cu cei ai lumei întregĭ? Franţa lucréză pentru progres, ea ascultă de un sentiment de libertate şi fraternitate universală.

Londra, 26 Iunie, După depeşĭ din Tokio Japonesii au făcut o mişcare de încunjurare la nord-ost, au tăiat retragerea Ruşilor şi lĭ-au causat marĭ pierderĭ.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Dr. ST. N. CIURCU.

Viena IX Pelikangasse 10. Telefon nr. 17065.

Cabinet de consultaţiune

cu somităţile medicale şi specialiştii din Viena.

Stabiliment de hydrotherapie

Wällischhof,

staţiune de tren şi postă Brunn-Maria-Enzersdorf, 30 min. departe de Viena.

Arangiament modern

(pe lângă hydrotherapie completă, băi electrice, de aer, sóre, massage, electrisare gimnastică suedă etc.)

Preţurĭ moderate.

Cu prospecte şi informaţiunĭ mai detailate stă la disposiţie direcţiunea şi medicul stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

---

pădure, şi deşi s'a apărat din mânĭ şi din picióre, ea ajunse curênd în stăpânirea brigantului.

Moş Fioreddu rîdea şi bolborosia şi a rĕmas în pădure. Sarra fù dusă în coliba lui Mattia.

Aicĭ fù primită de sora lui Mattia, o femeie urîtă, cu buze gróse, care se luà pe lângă Sarra cu vorbe dulcĭ.

»Sĕ n'ai témă, porumbiţa mea«, dise ea. »Nimenĭ nu-ţĭ va atinge un fir de pĕr. Diminéţă, Mattia are sĕ te ducă acasă cu épă cu tot şi apoi o sĕ vĕ cununaţĭ în curênd. Liniştesce-te draga mea«.

»Ba sĕ vĕ puneţĭ pofta 'n cuiŭ. Voi sunteţĭ ca nisce fiară sĕlbatice. Nicĭ sĕ nu vĕ gândiţĭ la cununie!«

»Ce ai de gând, sorióră«, dise femeia şi aşternù o rogojină pe pămênt. »Cine sĕ te mai ia acum, după cele întêmplate? Hai, culcă-te şi te liniştesce. Fratele meu are sĕ te desmierde ca pe o regină. Ce vrei mai mult? Culcă-te Sarrina. Diminéţă gătim caféua şi apoi mergem cu toţii în sat, şi Mattia are sĕ-ţĭ cumpere numai de cât cadourile de mirésă: opt inele cu pietri, o medalie de argint, pantofĭ brodaţĭ şi o brobódă roşie ca flórea macului«.

Sarra îi întórse spatele şi se ciunchi într'un colţ. Ah! acum pricepea ea totul: tótă istoria asta a fost făcută în înţelegere cu tatăl sĕu şi cu fraţii sĕi. Ce putea sĕ facă ea faţă cu asemenea bestii?

Eu pot sĕ mĕ duc la tribunal, sĕ-i denunţ, îşĭ dise ea. Apoi vor fi condamnaţĭ — dér eu am sĕ rĕmân fată bĕtrână. Cine sĕ mĕ mai ia? Toţi vor crede, că am petrecut nóptea cu cânele de Mattia, şi nicĭ nu se vor mai uita la mine.

Sarra a plâns tótă nóptea, desperată, ér spre diminéţa era istovită. Visa cu ochii deschişĭ şi îşĭ dicea: Fiarele acestea m'au biruit, dér acum mi-a sosit mie rêndul! Ah, iubiţii mei fraţĭ, speraţĭ sĕ profitaţĭ din bogăţia lui Mattia?... Eu voiŭ fi stăpâna şi am sĕ vĕ isgonesc ca pe nisce cânĭ rîioşĭ. Şi tu Mattia, socoţĭ, că o sĕ ai o nevastă credinciósă? Am sĕ mĕ cunun cu tine, dér te înşelĭ, bestie...

Şi adormì.

Oniţă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1904 5 Iunie	Activ	1905 28 Maiŭ	1905 4 Iunie
98.005,700	69.903,700 Reserva metalică; Aur . . . . 44.889,249; 29.102,000 Reserva; Trate Aur 19.145,500	64.117,535	64.034,7[illegible]
3.979,419	Argint și diverse monete . . .	4.716,331	4.687,3[illegible]
42.760,361	Portofoliu Român și Strĕin . .	38.372,546	38.057,9[illegible]
9.029,694	(*) Impr. contra ef. publ. 5.942,900; " " " în cont curent 15.825,120	21.583,345	21.768,00
11.999,900	Fonduri publice	11.999,990	11.999,90
13.764,320	Efectele fondului de reservă . .	14.316,173	14.316,3[illegible]
1.727,546	Efectele fondului de amortisare imob. și material. . . .	2.943,984	2.943,94
5.572,364	Imobilĭ	5.670,958	5.670,98
573,801	Mobilier și Mașinĭ de Imprimerie	573,592	573,88
751,689	Cheltuelĭ de Administrațiune . .	662,490	677,15
78.539,509	Deposite libere	82.761,052	83.286,55
— —	Compturĭ curinți	—	—
16.391,096	Compturĭ de valorĭ	61.681,195	57.692,82
283.095,399		309.399,191	305.646,51
	Pasiv		
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,00
18.427,715	Fond de reservă	19.771,835	19.771,83
2.763,670	Fondul amortisării imobilelor și material	2.946,244	2.946,24
166.231.240	Bilete de Bancă în circulațiune .	162.478,070	161.664,03
924,725	Dobândĭ și beneficiĭ diverse . .	967,617	1.020,57
78.539,509	Deposite de retras	82.761,052	83.286,55
4.208,540	Compturĭ curinți	28.474.373	24.957,27
283.095,399	Scomptul 5%	309.399,191	305.646,51

*) Dobânda 6%.

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Iunie n. 1905.

Renta ung. de aur 4%	117.10
Renta de coróne ung. 4% . . .	95 85
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½% .	87.95
Impr. căil. fer. ung. în argint 4% .	95.75
Bonuri rurale croate-slavone . . .	96.75
Impr. ung. cu premii	218.15
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin .	166.—
Renta de hârtie austr. 4²/₁₀ . . .	100.20
Renta de argint austr. 4²/₁₀ . . .	100.15
Renta de aur austr. 4%	119.—
Renta de coróne austr. 4% . . .	100.20
Bonuri rurale ungare 3½% . . .	92.80
Losuri din 1860.	156.40
Acții de-ale Băncei austro-ungară .	16.41
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	764.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	652.—
Napoleondori	19.12
Mărci imperiale germane. . .	117.37
London vista	240.22
Paris vista	95.55
Note italiene	95.50

Cursul pieței Brașov

Din 25 Iunie n. 1905.

Bancnote rom.	Cump.	18.96	Vând.	19.—
Argint român.	"	18.92	"	18.96
Napoleond'ori.	"	19.06	"	19.10
Galbeni	"	11.20	"	11.30
Ruble Rusesci	"	2.53	"	2.54
Mărci germane	"	117.20	"	117.50
Lire turcesci	"	21.50	"	21.60
Scris. fonc. Albina 5%		101.—		102.—

Têrgul de rîmători din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 19 Iunie n. de 28,496 capete, la 19 Iunie au întrat — capete și au eșit 289 capete rĕmânênd la 21 Iunie 1905 n. un numĕr de 28,207 capete.

Se notéză marfa **ungurésca**: grea — — — tînĕră grea dela 141—142 fil. de mijloc dela 141—142 fil. ușóră dela 140—141 fil. — **Sêrbéscă**: grea 143—144 fil., de mijloc 141—142 fil., ușóră 140—141 fil. kilogramul.

Sz. **720**—1905.

Faeladási hirdetmény.

Fogarasvármegye sárkányi járásbeli Ó-sinka község tulajdonát képező és ezen község határában fekvő „Lacul" nevü erdőrész fatőmege, mely az 1898 évi 51476 szám alatt jová hagyott rendszeres gazdasági üzem-terv B. üzem-osztálya IV. tagjának 16 és 17 osztagát képezi s 271. 2 katastrális hold kiterjedéssel bir, a nagy méltóságu földmivelésügyi m. kir. Miniszter Urnak 1904 évi 69369/I/3 — b. számu magas rendeletében foglalt engedély alapján egyszerre leendő kihasználás végett Ó-sinka község irodájában 1905 évi augusztus hó 2 ik napján d. e. 9 orakor tartandó irásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni.

Szabályszerüen kiállitott zárt irásbeli ajánlatok az árverés napjának d. e. fél kilencz óráig fogadtatnak el s a szóbeli árverés befejezte után fognak felbontatni.

Az ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott irásbeli zárt ajánlatokban az ajánlott összegnek számmal és betüvel szabatosan kell kifejezve lennie s a zárt ajánlat azzal a záradékkal látandó el, hogy a versenyző az árverési és szerződési feltételeket ismeri, azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja s magát azoknak feltétlenül aláveti.

Végül minden zárt ajánlatnak tartalmaznia kell a meghatározott bánatpénzt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban.

Az eladás alá kerülő erdőrész fatőmege 37.223 köbméter fenyő, épület és müfára és 3011 köbméter bükk tüzifára becsültetett.

A kikiáltási ár 114.077 koronában állapittatott meg a melyen alul a faanyag eladatni nem fog.

A szóbeli árverésen versenyzők a kikiáltási ár 10%-át vagyis 11,407 koronát tartoznak bánatpénzül készpénzben, vagy óvadékképes állampapirokban az árverelő bizottság elnökének kezéhez letenni.

A becslés, továbbá az árverési és szerződési feltételek Ó-sinka község irodájában és a sárkány m. kir. járási erdőgondnokság irodájában Sárkányban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ó-sinka, 1905 évi junius hó 22-én.

Az elöljáróság.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei"

se pot face ori și când pe timp mai indelungat seu lunare.

500 lampe 1000 locuri de ședut.

BRAȘOV, la pórta Strada Vămii.

1000 locuri de ședut. 10 lampe în cerc.

BIOSCOP

uriaș a lui NARTEN.

Cercetat adese-ori de înalte personaje și distinse.

Programe strict decente și sensaționale. Evenimentele cele mai nouă, scene humoristice, care variază tot la 2 dile și la fie-care programă 2 transformațiuni de 5 cm.

Luni în 26—27 Iunie n. între Novități:

GRETCHEN, roman de amor,

representație splendidă și decorativă.

MARTHA, învață a umbla cu bicicleta.

La 8 óre séra cu musica militară.

Prețul locurilor: locul I 1 cor., locul II 60 b. locul III 30 banĭ.

Representația dela 6 óre prețurĭ scădute:

Locul I 60 b., locul II 40 b., locul III 20 b.

Lunea și Vinerea séra 8 óre.

Representație din Paris numai pentru adulți.

Proprie intocmire splendidă de electricitate 20 PH.

De o visitare numĕrósă se rógă

proprietarul

GEORG NARTEN.

Proprie intocmire splendidă de electricitate 20 PH.

Un învățăcel

din casă bună, în etate de 14—15 ani, care au absolvat clasele normale și vre-una gimnasială se primesce imediat în prăvălia cu mărfuri mixte a firmei

B. Popovici & fiu
în Hațeg.

2—3,1807.

Unde se mănâncă bine și se béu VINURĬ curate de Mediaș **BERE de Pilsen „Urquell"** próspătă dela cep în fie-care ḑi? ? La

Restaurantul Schwarzburg

în Brașov, Str. Spitalului nr. 20.

Listă de bucate românéscă.

De o cercetare numerósă se rógă

C. R. GLIGORE CRISTEA,
conducĕtorul restauratului.

75—0

Anunț.

în stabilimentul băilor Eforiei școl. rom. din loc stau la dispositiunea Onoratului public

din 7(20) Iunie a. c. în colo,

Băi recĭ în Basinurĭ libere,

umplute cu apă curată din apaductul de apă al orașului, încălzită în mod artificial la 20 C°.

Pentru **înotătorĭ** stă la dispositiune un **basin mare,** iar' pentru persóne carĭ **nu sciu nota un basen pentru Dame și altul pentru Domnĭ.**

Basinul de înotat este deschis în tóte zilele:

pentru Domnĭ dela **5—8 óre** diminéta și dela **11 óre** a. m. până la **7 óre** séra.

pentru Dame dela **8—11 óre** antemerediane.

Prețul: o baie cu rufe pentru adulți **40** banĭ
o baie fără rufe " " **30** "
o baie cu rufe pentru copii **30** "
o baie fără rufe " " **20** "

Abonamente cu prețurĭ fórte reduse.

Instrucțiunea de înotat o predă D-l **Theodor Götz,** recunoscut ca putere escelentă în predarea lecțiunilor de înotat, fost în timpul de iarnă angajat la societatea de patinaj din Badapesta, în calitate de I-ul maestru de patinaj (Eismeister).

Pentru instrucțiunea de înotat se plătesce separat **5** cor.

3—5.1800. **Administrațiunea.**

A V I S.

Prenumerațiile la **„Gazeta Transilvaniei"** se pot face și renoi orĭ și când la 1-ma și 15 a fie-căreĭ lunĭ.

Domnii abonenți sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc cu espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit și sĕ arete și posta ultimă.

Administrat. „Gaz. Trans."

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.